

Alte Drucke

**CATECHESIS || DAVIDIS || CHYTRÆI. || RECENS
RECOGNI=||TA, ET MVLTI DE-||finitionibus aucta. ||**

Chyträus, David
Argentorati, 1589

VD16 ZV 30868

SEPTIMVS LOCVS. DE SACRAMENTIS.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149135

SEPTIMVS LOCVS.

DE SACRAMENTIS.

Quid est Sacramentum?

SACRAMENTVM est actio sacra,
à Deo instituta, constans verbo & adminis-
tratione elementi integri, & addita
promissioni, quæ est Euangelii propria,
vt promissionem gratiæ singulis appli-
cet, & Fidem in viuentibus, obsignet &
confirmet.

*Quot sunt Sacramenta No-
ui Testamenti?*
Duo.

Baptismus & Cœna Domini.

L ii

Quid est Baptismus?

BAPTISMVS est actio seu cerimonia à Deo instituta, cōtinens mersionem hominis in aquam, & integram pronuntiationem verborum: Ego Baptizo te in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, quæ testatur baptizatum à Deo recipi, & donari Spiritu sancto, & acceptari ad hæreditatem vitæ æternæ.

*Quæ est sententia Verborum: Ego
baptizo te in nomine Patris
& Filij & Spiritus
sancti?*

Ego (inquit Minister) mergo siue abluo te aqua: Et inuoco super te verum Deum, qui est æternus Pater Domini nostri Iesu Christi, & Filius ipsi coæternus, & Spiritus sanctus: Et testificor te ab hoc vero Deo recipi, & tibi peccata remitti, propter Christum, qui abluit te hoc baptismo, vt significet tua peccata ipsius

ipſius ſanguine abluta eſſe, & regenerat
ac ſanctificat te Spīritu ſuo ad iuſticiam
& vitam æternam. Quare tu vicīſſim
hunc vnum verum Deum Patrem, Filium,
& Spīritum ſanctum agnoſces, in-
uocabis & celebrabis, ſicut ſe in ſuo ver-
bo agnoſci & coli præcepit.

*Sunt né Infantes Bapti-
zandi?*

Sunt baptizandi: Quia ad ipſos per-
tinet promiſſio ſalutis, vt dicitur: Ta-
lium eſt regnum cœlorum. Non eſt au-
tem ſalus extra Eccleſiam, vt dicitur, Io-
han. 3. Niſi quis renatus fuerit ex aqua
& Spīritu, non introibit in regnum Dei.
Ergo necelle eſt Infantes per Baptiſmū,
regenerari & inferi Eccleſiæ. Eſt autem
Chriſtus efficax in Infantibus per Bapti-
ſmum, & operatur in eis fidem & alios
motus, pro ipſorum modo. Matth. 18.
Qui offenderit vnum ex paruulis iſtis,
qui in me credunt.

*et h. Baptiſma in utero
matris expulſus ad ſalutem
L iii*

DE COENA
DE COENA
Domini.

Quid est Cæna Domini?

COENA DOMINI est actio, à Filio Dei instituta & ordinata, in qua sumpto Pane & Vino, sumitur verum Corpus & verus Sanguis Domini nostri Iesu Christi, vt hoc pignore accipientes communefacti de promissione Euangelii propria, Fidem confirment & obstringent.

Ad quid instituta est Cæna Domini?

Primus & principalis finis est, Confirmatio fidei in conuersis. Nam Sacramenta seu signa visibilia ideò addita sunt promissioni remissionis peccatorum, iusticiæ & vitæ æternæ, vt nos communefaciant de promissione, & sint testimonia seu sigilla promissionis, vt singuli promiss

promissionem sibi applicent per Fidem
in vero usu Sacramenti.

II. Κοινωνία & unio cum Christo ar-
ctissima.

III. Gratiarum actio pro omnibus be-
neficiis Christi.

IIII. Est symbolum seu nota confessio-
nis & doctrinae.

V. Est neruus publici ministerii.

VI. Commonefacit de mutua dile-
ctione.

*Qui sunt præcipui abusus Cœnæ
Domini apud Pa-
pistas?*

Primum: Papistæ mutilant Sacra-
mentum, & alteram speciem Laicis adis-
munt, contra expressa verba institutio-
nis Christi.

Secundò: Fingunt se ipso opere con-
sequi remissionem peccatorum, seu, vt
iporum verbis loquamur: Sacramenta
nouæ legis conferre gratiam non ponen-
tibus obicem.

Tertiò: Mutant Sacramenta in alios
 vsus diuerfos ab institutione, vt ad cir-
 cumgestionem & adorationem, cum
 tamen nulla res extra vsum à Deo ordi-
 natum, sit Sacramentum.

Quartò: Transformant Cœnam Do-
 mini in sacrificium, quo fingunt se mere-
 ri remissionem peccatorum sibi & aliis
 ex opere operato. Contrà firmissimè
 statuendum est, Christum vno sacrificio
 in ara crucis factò, meruisse toti Ecclesie
 remissionem peccatorum, quæ sola fide
 accipitur.

Quintò: Transferunt Cœnam Do-
 mini ad mortuos ex Purgatorio libe-
 randos.

Sextò: Aliqui nunc disputant, Missam
 esse applicationē sacrificii Christi, quam
 tamen sciendum est, fieri propria fide,
 non propter opus alienum.

Ex his erroribus discrimen inter Mis-
 sam Papisticam & nostrarum Ecclesiarum
 facile intelligi potest,

Quid

Quid est Sacrificium?

SACRIFICIUM in genere est Ceremonia vel opus nostrum, quo Deo tribuimus honorem proprium Diuinitatis: seu, quo testamur hunc verè esse Deum, quem sic colimus.

Quæ sunt species Sacrificiorum?

Alia sunt Typica seu imagines: Alia sunt non Vmbrae, sed res, & hæc sunt duplicia: Propiciatorium: Alia sunt EVCHARISTICA.

Quid est Propiciatorium Sacrificium?

PROPICIATORIUM SACRIFICIUM est opus, quod placat iram Dei aduersus peccatum, & reddit Deum propitium, & meretur aliis remissionem peccatorum, iusticiam & vitam æ-

154 DE SACRAMENTIS.

ternam. Tale est vnicum Sacrificium summi Sacerdotis Christi, videlicet vniuersa obedientia Christi, in tota vita, in omnibus actionibus, doloribus & morte.

Quid est Sacerdos?

SACERDOS in genere est Persona à Deo ordinata, vt doceat Euangelion, & oret pro aliis, habens promissionem, quòd exaudiatur, & offerat sacrificia, quæ Deus instituit.

Quid est Summus Sacerdos?

SUMMVS SACERDOS seu CHRISTVS est persona immediatè à Deo vocata, & vncta plenitudine Spiritus sancti, vt Euangelion proferat ex arcano sinu æterni Patris, & deprecetur pro nobis, habens promissionem, quòd certò exaudiatur, & offerat Sacrificium, videlicet seipsum, quo sacrificio meretur toti Ecclesiæ remissionem peccatorum, iusticiam & vitam æternam.

Quid

*Quid est EVCHARISTI-
CON Sacrificium?*

Definitio suprâ in Loco de Bonis
Operibus recitata est,

OCTAVVS
LOCVS.

DE POENITENTIA.

Qui est repetitio, & applicatio, seu
praxis doctrinæ de Peccato, Lege, & i-
ra Dei aduersus peccatum: De Remis-
sione peccatorum propter Christum
gratis in Euangelio credentibus pro-
missa: & de Fructibus fidei, seu bonis
operibus.

Quid